

Το δίκιο και η δικαίωση της Τασούλας

Γράφει η [Ασημίνα Ξηρογιάννη](#) //

Μάκης Τσίτας «Πέντε στάσεις», εκδ. Μεταίχμιο

Ο τίτλος του νέου βιβλίου του Μάκη Τσίτα οφείλεται στις Πέντε στάσεις του λεωφορείου που παίρνει η ηρωίδα για να πάει από το σπίτι στη δουλειά και να επιστρέψει. Με μια ηρωίδα εξίσου χειμαρρώδη όπως και ο Χρυβαλάντης συνεχίζει ο συγγραφέας να μας εκπλήσσει.

Αφηγείται σε πρώτο πρόσωπο τη ζωή της, τις περιπέτειες της Τασούλας μέσα σε έναν αποτυχημένο γάμο. Πολλά εμπόδια, πολλές αναποδιές, πολλά προβλήματα, συνεχώς. Και όμως η Τασούλα, που έχει γεννηθεί στην ελληνική επαρχία-με ό,τι αυτό μπορεί να σημαίνει- βρίσκει πάντα τον τρόπο και διαθέτει την ευφυΐα που θα την κάνει να επιβιώσει και να σταθεί πλάι στα παιδιά της και να τα δει να μεγαλώνουν και να γίνονται αξιόλογοι άνθρωποι παρόλο που έχουν στερηθεί το σωστό πατρικό πρόσωπο.

Ο Θεόφιλος είναι απαράδεκτος πατέρας, σε αντίθεση με τον πατέρα της Τασούλας που έχει αίσθηση των

πραγμάτων και φέρεται έξυπνα. Την ενθαρρύνει να τελειώσει τις σπουδές της και για να μπορέσει να βρει έπειτα δουλειά, όπως και συνέβη. Ίσως αν δεν είχε τη δουλειά της να μην είχε κατορθώσει να κάνει ό,τι έκανε.

Ο Μάκης Τσίτας επιλέγει πρόσωπα της διπλανής πόρτας για ήρωές του. Πρόσωπα που θα μπορούσαμε να είμαστε και μείς οι ίδιοι, απλά συχνά δεν μπαίνουμε στην διαδικασία της εξομολόγησης πραγμάτων που μας καθορίζουν. Ο κόσμος δεν τα ήξερε όλα για καιρό στην περίπτωση της Τασούλας επειδή εκείνη δεν ήθελε να δίνει δικαιώματα, ήθελε να την υπολογίζουν, να μην την κουτσομπολεύουν. Το τι θα πει ο κόσμος είναι μια οπτική που ταλανίζει τις στερεοτυπικές αντιλήψεις της ελληνικής επαρχίας. Φαινομενικά η οικογένεια της Τασούλας ήταν μια κανονική ελληνική οικογένεια. Στην ουσία υπήρχε σαπίλα από μέσα, κάτι δεν λειτουργούσε σωστά. Όπως και σε πολλά σπίτια, ενδεχομένως.

Η Τασούλα εξευτελίζεται και εκμηδενίζεται από τον Θεόφιλο, αλλά αποδεικνύεται «παλληκάρη». Έχει κάτι το συμπαθητικό αυτό το πρόσωπο, διαθέτει τσαγανό και τη δική της δυναμική. Ο Θεόφιλος, ο αγαπητός του θεού, όπως δηλώνει και το όνομά του, δεν είναι καθόλου Άγιος, αλλά κάνει μια άσπρη ζωή, είναι παραδομένος στα ένστικτα και τις ευτελείς ορέξεις του και ζει σε βάρος όλων. Κλέβει σχεδόν την γυναίκα του, διαθέτει έντονη πειθώ και την επηρεάζει, ενώ εκείνος άνετα ζει μια άλλη ζωή και είναι στον κόσμο του. Κανένας παράδεισος δεν υπήρξε για την δύσμοιρη Τασούλα που ζούσε με έναν υποκριτή, έναν άνθρωπο της κρεπάλης που στην ουσία την κακοποιούσε με κάθε ευκαιρία και τσάκιζε την καλή της την καρδιά.

Αλλά το τέλος του μοιάζει να είναι δίκαιο. Σαν να έχει επέλθει η θεία δίκη που θα αποκαταστήσει την ισορροπία στα πράγματα. Όλα τα άτιμα παιχνίδια του, ο εγωισμός και η καταστρεπτική του συμπεριφορά εκμηδενίζονται από τον ίδια την αρρώστια και στη συνέχεια τον θάνατο. Βέβαια μαθαίνοντας το σημαντικό μυστικό της οικογενείας του, ο αναγνώστης αναλογίζεται πόσο σημαντικό ρόλο παίζει η κληρονομικότητα για την διαμόρφωση του ανθρώπινου χαρακτήρα.

Είναι η γυναικεία μορφή, το γυναικείο βλέμμα, η γυναικεία ιστορία μέσω της οποίας γίνεται εμμέσως μια κριτική πάνω σε κάποιες προλήψεις ή παραδοσιακές ιδέες, αλλά και στους ρόλους των δύο φύλων και τη θέση του αρσενικού και του θηλυκού μέσα στην κοινωνία.

Μάκης Τσίτας

Η Τασούλα δεν ζει στην πλάνη, αντίθετα κάνει αγώνα να αντιπαλέψει αυτήν και να προτάξει ένα φωτεινό μέλλον, χαρίζοντας νέες οπτικές και προοπτικές στα παιδιά της. Είναι ένας χαρακτήρας που πείθει, ακριβώς επειδή είναι σωστά δομημένος και «τα θέλω» και οι ανάγκες του προσιδιάζουν σε κάθε σύγχρονο άνθρωπο που βρίσκεται σε ανάλογη με αυτήν κατάσταση και status. Η συνεχής και ακατάπαυστη πάλη της με τον κακό, το διαβολικό και τον αχρείο άντρα της την καθιστά αυτόματα φωτεινό παράδειγμα για τα παιδιά της. Η προσφορά και η αυτοθυσία της γίνονται σημαία της ύπαρξής της. Δεν είναι καθόλου επιτηδευμένος ή ανοίκειος ο μονόλογος της, μιλάει απευθείας μέσα την ψυχή μας. Κι όμως με τη γενναία καρδιά της, σιγά σιγά κι ας παίρνει το ίδιο λεωφορείο και ας κάνει την ίδια διαδρομή, σιγά σιγά βρίσκει τον τρόπο να υπάρξει και να πάει κόντρα στο ίδιο της το πεπρωμένο. Και στο τέλος δεν σπεύδει να εκδικηθεί τον άντρα της στην αρρώστια του. Αντίθετα επιδεικνύει ανωτερότητα και γίνεται φάρος καλοσύνης και γενναιοδωρίας για όλους.

Καθόλου μεταμοντέρνος, χωρίς να κάνει υφολογικές προτάσεις λεκτικών πυροτεχνημάτων ο Μάκης Τσίτας δίνει και πάλι το παρόν. Και φτιάχνει ήρωες σάρκινους και όχι μεταφυσικούς, ξένους προς κάθε τι ανθρώπινο ή παράξενους.

Έργο ρεαλιστικό, με λόγο που ρέει, με ζωντάνια και αλήθεια, που, πέρα από την απόλαυση της αφήγησης που χαρίζει, εγείρει και μια πληθώρα κοινωνικών και ψυχολογικών προβληματισμών.